

ETICKÝ KODEX duchovních NSČU

Náboženská společnost
českých unitářů

Etický kodex duchovních NSČU

OBSAH

- Část I. [PŘEDSEVZETÍ DUCHOVNÍHO](#)
Osobní postoj, kolegové, obec, NSČU, pastorační práce, slib mlčenlivosti.
- Část II. [DUCHOVENSÁ SLUŽBA](#)
Duchovní vedení obce, bohoslužebný oděv, titulování ordinovaných duchovních, svoboda projevu duchovního, hlavní náboženské shromáždění, vztahy s laickým vedením, pravidelná zpráva o činnosti, časový rozvrh práce, práce pro NSČU a v jiných oblastech, hodnocení duchovního, celoživotní vzdělávání, členství v obci, profesní hranice, mimořádná událost.
- Část III. [OSOBNÍ ŽIVOT](#)
Soukromí, bydliště duchovního, volný čas, vystupování na veřejnosti, role partnera duchovního.
- Část IV. [PASTORAČNÍ PRÁCE](#)
Pastorace, duchovenské poradenství, slib mlčenlivosti.
- Část V. [VZTAHY MEZI DUCHOVNÍMI](#)
Přednostní právo, sdílení práce, členství nebo účastenství v obci vedené jiným duchovním, bývalý duchovní, působení duchovního při odchodu z funkce, emeritní duchovní, konflikty mezi duchovními.
- Část VI. [PODPŮRNÉ PODMÍNKY PRO PRÁCI DUCHOVNÍCH](#)
Flexibilita pracovního působiště, kancelář, sekretariát, Duchovenská rada obce, úhrada služebních nákladů, Sbor duchovních.

PŘÍLOHA: Výňatek z Trestního zákoníku § 167 a 168

Poznámky k textu

Tento Etický kodex je závazný pro všechny duchovní NSČU, obce a orgány v bodech, které se jich týkají. Přestože těžiště tohoto řádu je v duchovenské službě v náboženské obci, duchovní sloužící mimo náboženské obce jej budou brát úměrně charakteru své funkce.

V tomto Etickém kodexu je užíváno termínu duchovní zpravidla v mužském rodě. Je tomu tak pouze z důvodů zjednodušení jazyka.

Část I.

PŘEDSEVZETÍ DUCHOVNÍHO

Jako duchovní NSČU souhlasím s tímto Etickým kodexem duchovních NSČU a vnímám ho jako praktického průvodce pro život ve službě. Svým souhlasem slibuji ctít tento Etický kodex jako vyjádření směru a pokynů, které mě zavazují k duchovenské službě, k oddanosti unitářské tradici, životu ve spoluúčasti a sdílených nadějích.

a. Osobní postoj

Protože náboženský život je život v růstu, budu ctít a chránit svoji vlastní potřebu duchovního růstu, morální bezúhonnosti a pokračujícího vzdělávání se tak, abych prohloubil a posílil sebe i svou službu.

Zavazuji se k poctivé práci u vědomí, že čest mé služby začíná s upřímností a osobní integritou.

Budu podporovat úctu ke službě. Protože můj soukromý život není oddělitelný od mé služby, budu se zdržovat jak soukromých tak veřejných slov nebo skutků, které by mohly tuto službu zneuctít nebo poškodit život našeho společenství.

Jako bytost se sexuálními potřebami si budu uvědomovat moc, kterou mi služba dává, a zdržím se jednání, které je zraňující pro ostatní a které ohrožuje moji poctivost a efektivitu služby. Takové jednání zahrnuje sexuální aktivitu vůči dospělému proti jeho vůli, vůči dítěti, pastorované osobě, partneru člena společenství nebo spolupracovníku a také jakýkoli podobný vztah.

Pokud žiji v závazném vztahu (manželství, vážný vztah apod.), nebudu mít intimní poměr s jiným členem obce mimo svého partnera. Jako svobodný velmi pečlivě zvážím své závazky, motivy, záměry, povahu intimního poměru se členem společenství a možné důsledky z něho vyplývající pro moji osobu, tohoto člena a celou obec.

Protože budu nepřetržitě čelit mnohým požadavkům ostatních, budu se snažit ctít práva a potřeby své rodiny a příbuzných jako partner, rodič a přítel.

b. Kolegové

Budu podporovat své kolegy a budu pro ně mít otevřenou mysl i srdce. Budu pečlivě ctít důvěru, kterou ve mě moji kolegové vloží, a očekávat od nich totéž.

Pokud bych se dozvěděl, že můj kolega je zapojen do aktivit, které jsou definovány v tomto řádu jako škodlivé, budu s ním mluvit otevřeně a upřímně a budu se snažit pomoci.

Na veřejnosti nebudu o žádném kolegovi mluvit opovržlivě, diskreditovat jej nebo zlehčovat jeho práci. V jakémkoli rozhovoru kritickém vůči kolegovi budu mluvit zodpovědně a umírněně.

Jako člen Sboru duchovních budu podporovat společné aktivity podle svých možností a schopností. Vztahy se svými kolegy budu obnovovat a udržovat účastí na setkáních duchovních, budu se podílet na záležitostech týkajících se společných profesních zájmů, aby unitářská tradice sílila, rostla a šířila se.

c. Obec

Budu ctít tradice obce, obohacovat a rozvíjet je po poradě a ve spolupráci s jejími členy. Budu ctít a následovat metody a postupy místního vedení obce.

d. NSČU

Budu ctít tradice NSČU na všech úrovních duchovenské služby. Při své službě budu vycházet z historie, teologie a principů českého unitářství a vyznávat jim věrnost jako záruce, která uchovává náš svobodný náboženský život.

e. Pastorační práce

Budu ctít principy pastorační práce, slib mlčenlivosti i soukromí těch, kdo se mi svěří. 47
Budu mít na paměti, že obec i NSČU jako celek vkládá výjimečnou důvěru ve své duchovní 48
vedení a že členové dovolují duchovnímu, aby se stal součástí jejich životů právě na základě 49
této důvěry. Nezneužiji této důvěry ke svému vlastnímu uspokojení. Nenaruším soukromé a 50
důvěrné vazby v životech ostatních, ani je nevyužiji ve svůj prospěch nebo pro svou potřebu, 51
pokud budou narušeny. V jakémkoli úzce důvěrném vztahu nebudu zneužívat potřeb jiné 52
osoby pro své vlastní. 53

d. Slib mlčenlivosti 54
Slibuji na svou čest a svědomí, že nezveřejním, nikomu nesdělím, ani neumožním 55
seznámit se s individuálními údaji sdělenými mně druhou osobou v důvěře, v rámci pastorační 56
práce. (viz Čl 6,c tohoto řádu) 57

Část II. 58 DUCHOVENSÁ SLUŽBA 59

a. Duchovní vedení obce 60
Podle specifických možností a situace v konkrétní obci se duchovní snaží, aby členové 61
obce byli průběžně vzděláváni v následujících oblastech: teologie, etika, pastorece, historie 62
náboženství, mezilidské vztahy, náboženské vzdělávání, účel shromáždění apod. 63

Duchovní podněcuje členy k tomu, aby se podle svých schopností a možností zapojovali 64
do vedení obce. 65

Protože kapacity duchovního jsou omezené, jeho odpovědností je být si vědom svých 66
talentů a schopností a přispívat jimi obci, i dále je prohlubovat, a je současně být nápomocný 67
obci i v rozvíjení a prohlubování forem vedení, kde nemůže být přítomen nebo kde jeho 68
kapacity nejsou dostatečné. 69

b. Bohoslužebný oděv 70
Ordinovaný duchovní NSČU je oprávněn nosit talár černé barvy, otevřený nebo zavřený 71
se znakem nebo bez znaku. Talár je možno doplnit štólou, znakem NSČU, přívěskem se 72
znakem, příp. znakem NSČU vhodně (např. na štóle) zakomponovaným. Talár duchovní nosí 73
obvykle při obřadech a slavnostních shromážděních. Každý nový duchovní obdrží nový talár od 74
NSČU před svou ordinací. Pokud duchovní na sobě při shromáždění, obřadu nebo jiné 75
příležitosti talár nemá, jeho civilní oblečení musí být vhodně voleno s ohledem na charakter 76
příležitosti a prostředí. 77

c. Titulování ordinovaných duchovních 78
Pro duchovní je přípustné užívat tituly: unitářský duchovní, unitářský reverend nebo 79
unitářský rádce; všechny tyto tituly vyjadřují totéž, totiž duchovenskou činnost (jsou to 80
alternativy Ústavou NSČU užívaného titulu "duchovní"). Ve vztahu k institucím (např. MK, aj.) 81
se bude používat titul "duchovní". Duchovní je oprávněn před svým jménem používat zkratku 82
neakademického titulu "Rev." na znamení své duchovenské role. Akademický titul bude 83
případně uveden jako druhý (např. Rev. Mgr. Novák). 84

d. Svoboda projevu duchovního 85
Svoboda projevu je pro unitářské obce zásadním pilířem jejich duchovního růstu na cestě 86
poznávání pravdy. Obec dává duchovnímu toto výsadní právo spolu s důvěrou, že duchovní 87
bude důstojným a důvěryhodným představitelem této svobody. Duchovní má tak zaručenu 88
volnost vyjadřovat pravdu jak jí rozumí a jak ji vnímá, ať už od řečnického pultíku nebo jinými 89
cestami, jako např. časopis nebo zpravodaj obce. Na druhé straně duchovní musí dbát na 90

odlišování svého osobního názoru od názoru sdíleného obcí nebo jejími členy. Duchovní je odpovědný za to, aby vždy bylo jasné, jménem koho hovoří.	91 92
<i>e. Hlavní náboženské shromáždění</i>	93
Protože shromažďování je základem života obce, vedení shromáždění patří k základním úkolům duchovního. Jakkoliv každá obec může rozhodovat o svých shromážděních a doplňkových programech, je třeba dbát na to, aby bylo zřejmé, které shromáždění je základním, kolem kterého je pak vytvářen doplňující program. Úloha duchovního při tomto hlavním shromáždění je klíčová.	94 95 96 97 98
<i>f. Vztahy s laickým vedením</i>	99
Blízký, otevřený a harmonický vztah mezi duchovním a laickým vedením obce (jako Správní sbor, komise, výbory atd.) je pro obec klíčový. Správní sbor obce a duchovní vytvářejí vedení obce a vzájemně se na něm podílejí jak v duchovní, tak i v administrativní oblasti, protože tyto dvě oblasti od sebe nelze zcela oddělit. Toto sdílené vedení vyžaduje, aby duchovní navštěvoval a aktivně se podílel na jednání a rozhodování Správního sboru a Správní sbor byl informován o všech oblastech duchovenské práce, které duchovnímu svěřil do jeho kompetence.	100 101 102 103 104 105 106
Role duchovního ve vedení obce je specifická. Svou přítomností na jednáních Správního sboru musí přispívat k tomu, aby rozhodnutí byla z jeho hlediska co nejmoudřejší. Současně je ale odpovědný za plnění určitých úkolů uložených mu Správním sborem obce, a to i takových, se kterými nemusí být v souladu. Duchovní se podílí na reprezentování obce na veřejnosti, z pozice profesního vedení pomáhá realizovat poslání obce. Je rovněž podporou obci v její snaze přispět veřejnému společenskému životu. Role duchovního tak může plynule přecházet z role oponenta do zastávce, z role poradce na vedoucího, z role rozdávaní úkolů do pomocníka. Vzhledem k pestrosti duchovenské role je pro duchovního a Správní sbor obce i všechny další osoby podílející se na laickém vedení zcela klíčové udržovat vzájemnou aktivní komunikaci.	107 108 109 110 111 112 113 114 115
<i>g. Pravidelná zpráva o činnosti</i>	116
Duchovní podává pravidelnou zprávu o své činnosti těm orgánům nebo osobám, jimž je podřízen. Ve zprávě uvádí přehled a vyhodnocení své služby.	117 118
<i>h. Časový rozvrh práce</i>	119
Duchovní by měl jasně stanovit a zveřejnit, jak a kde může být kontaktován nebo navštíven, kdy mohou lidé telefonovat na jeho číslo v kanceláři nebo doma, a jak může být zastižen v době naléhavé situace nebo mimořádné události. V době mimo uvedený čas má duchovní svobodu organizovat si svůj čas podle individuálních potřeb členů a situace obce, po konzultaci a v souhlase s vedením obce. Od duchovního by nemělo být očekáváno pracovat více než 40 hodin týdně, což zahrnuje čas na studium, osobní reflexi v kanceláři, doma nebo jinde. Duchovní by měl mít určený pravidelný den volna náhradou za nedělní shromáždění (nebo jiné hlavní shromáždění, koná-li se v jiný den).	120 121 122 123 124 125 126 127
Duchovní by měl mít možnost vzdát se vedení hlavního náboženského shromáždění jednou v měsíci a nebýt na něm ani přítomen. Zodpovědnost za přípravu a organizaci tohoto shromáždění pak musí být uvedena v písemné dohodě s vedením obce. Pokud se duchovní na tomto hlavním náboženském shromáždění nepodílí, ač se jej třeba účastní, není to bráno jako služba.	128 129 130 131 132
<i>i. Práce pro NSČU a v jiných oblastech</i>	133
Správní sbor obce by měl mít s duchovním písemnou dohodu, která popisuje konkrétní údaje o rozložení práce duchovního do určitých oblastí, podílu duchovního na vedení obce, počtu vedených shromáždění, rozsahu kompetencí a pravomocí, obsahu práce mimo obec (v médiích, na veřejnosti, v sociální oblasti apod.), v jiných rolích a pracovních úvazcích v NSČU apod. Viz také čl. 15,a; 16,a; 17,a tohoto řádu.	134 135 136 137 138

Duchovnímu by mělo být umožněno věnovat určitý čas (zpravidla do čtyř týdnů, počítáno za celý rok) na profesní práci mimo obec. Tento čas zahrnuje účast ve vedoucích složkách NSČU, na konferencích, studijních kurzech, studiích a psaním článků, knih atd.	139 140 141
<i>j. Hodnocení duchovního</i>	142
Pro úspěšnou a efektivní práci duchovního je důležité, aby se mu dostávalo zpětné vazby od členů a vedení obce, a těm naopak zpětné vazby od duchovního. Duchovní a obec by měli hledat pro ně vhodné způsoby, jak vyhodnotit společnou práci, vztahy, komunikaci, celkové směřování obce, úroveň duchovního růstu apod., a určit, v jakých časových úsecích budou hodnocení provádět.	143 144 145 146 147
<i>k. Celoživotní vzdělávání</i>	148
Jak duchovní, vedení obce, tak i obec jako celek by si měli uvědomovat důležitost celoživotního vzdělávání duchovního. Efektivita a smysluplnost duchovenské práce má v celoživotním vzdělávání základy.	149 150 151
<i>l. Členství v obci</i>	152
Podle svých preferencí duchovní může být členem v obci, jejímž je duchovním, nebo v jiné obci NSČU. Musí však vždy mít na paměti souvislosti, které z jeho členství vyplývají, a musí se snažit o to, aby druzí členové obce si těchto souvislostí také byli vědomi. V postavení duchovního přesahují jeho práva a povinnosti běžné členství, jeho role vůči druhým členům je profesní.	153 154 155 156 157
<i>m. Profesní hranice</i>	158
Efektivní duchovenská práce vyžaduje citlivé vyvažování důvěrnosti a profesního přístupu. Role duchovního vyžaduje empatii a současně objektivitu. Jak ve sféře společenské, tak i v osobním individuálním vztahu musí být duchovní na jedné straně empatický, přístupný, vřelý, přátelský a osobní; nesmí z něho být cítit rezervovanost a nepřístupnost. Na straně druhé potřebuje být objektivní a nezaujatý, dosti oddělený od osobního života, otázek a problémů druhých – aby jim mohl poskytnout objektivní stanovisko a byl jim oporou v měnících se situacích jejich života. Tím, že duchovní jedná z pozice osobní a vciťující se, leč současně tak, že na své pozici nelpí, vytváří dynamický terapeutický prostor, kde nezávislá autonomie obou stran zůstává zachována. Duchovní se vždy musí vyvarovat toho, aby v obci i jednotlivých členech vyvolával pocit závislosti na něm, jeho názorech a skutcích.	159 160 161 162 163 164 165 166 167 168
<i>n. Mimořádná událost</i>	169
Mimořádnou událostí v obci je rozuměna naléhavá situace, při níž je nutná přítomnost duchovního. Takovou událostí může být např. úmrtí významného člena, traumatická událost, organizační krize a pod. V takové situaci duchovní musí učinit maximum proto, aby byl přítomen a k dispozici všem potřebným. Pokud je duchovní nepřítomen a mimo dosah, jako např. na dovolené, obec duchovního kontaktuje a společně zváží možnosti jeho krátkodobého návratu, a to zejména v případě, že není možno použít služby některého z jiných duchovních NSČU. V takovém případě obec uhradí cestovní nebo jiné náklady duchovního spojené s jeho návratem.	170 171 172 173 174 175 176 177

Část III. 178

OSOBNÍ ŽIVOT 179

<i>a. Soukromí</i>	180
Tak jako každá jiná osoba, duchovní má nárok na soukromý život. Forma soukromého	181

života a soukromých potřeb jsou u každého duchovního jiné, tak jako u každého člověka.	182
Charakter práce duchovního však činí otázku soukromí často obtížnou. Na jedné straně obec	183
je povínována pomoci chránit soukromí duchovního, protože jeho zázemí má vliv na jeho	184
duševní stav a zdraví. Na druhé straně, aby toho obec byla schopna, musí s ní duchovní	185
dostatečně komunikovat, aby jeho specifické osobní potřeby byly zřejmé a srozumitelné.	186
Dialog o těchto věcech je klíčový zejména v době, kdy duchovní je instalován v obci. Bez	187
vyjasnění všech potřebných souvislostí má obec tendenci automaticky pokračovat v nastavení	188
předchozího vztahu s duchovním.	189
Způsob, jak duchovní tráví svůj soukromý život, jakého partnera a přátele volí, jak zachází	190
s penězi a majetkem, jak vychovává své děti apod. je jeho soukromá věc. Na druhé straně život	191
duchovního, a to i život soukromý, je neoddělitelnou částí jeho povolání. Vnímání členů i	192
veřejnosti je citlivé vůči chování duchovního i v soukromém životě a tím má vliv i na úspěšnost	193
a efektivitu jeho duchovenské práce. Tyto skutečnosti proto musí být součástí jeho zvažování a	194
rozhodování i v soukromých záležitostech.	195
<i>b. Bydliště duchovního</i>	196
Ať už duchovní bydlí ve vlastním bytě nebo domě anebo v bytovém prostoru poskytnutém	197
mu obcí nebo NSČU, jeho obydlí musí být považováno za místo soukromé. S tímto prostorem	198
nesmí být zacházeno jako s místem k užití pro další účely, pokud to není vyloženým přáním	199
duchovního. Do jeho bytu nemá nikdo přístup, pouze na pozvání jeho nebo jeho rodinných	200
příslušníků.	201
<i>c. Volný čas</i>	202
Dny volna duchovního i jeho dovolená jsou jeho osobním časem k užití dle jeho představ	203
a potřeb – krom mimořádné události, kdy je duchovního nezbytně zapotřebí. Schůze a jednání,	204
na kterých je zapotřebí přítomnosti duchovního, by neměly být plánovány v době jeho volna.	205
<i>d. Vystupování na veřejnosti</i>	206
Při projevu na veřejnosti duchovní musí vždy dbát na to, aby bylo zřejmé, zda se k věci	207
vyjadřuje jako soukromá osoba nebo jako duchovní NSČU, nebo zda mluví jménem určité obce	208
nebo jiného orgánu NSČU z jejího pověření. I v případě, že vystupuje na veřejnosti ve zcela	209
soukromé záležitosti, duchovní si musí uvědomovat, že i tehdy nepřímou reprezentuje svou	210
obec, unitářskou tradici i duchovenské povolání a že v očích veřejnosti nemůže oddělit své	211
soukromí od své profese.	212
<i>e. Role partnera duchovního</i>	213
Partner duchovního (jakož případně i další rodinní příslušníci) musí být členy obce i	214
duchovním považován za samostatného jedince, který je oddělený od práce duchovního a jeho	215
záležitostí, ale který jimi může být i velmi ovlivněn. Partner duchovního by měl být vnímán	216
jako každý jiný běžný člen obce, a je jeho soukromou věcí, zda a v jaké míře se zapojí do	217
organizačních výborů, účastní se programů podle svých zájmů a potřeb. Pokud partner	218
duchovního není členem obce a nepřeje-li si to, s obcí a jejím životem nemá nic společného.	219
Pokud partner duchovního má v obci určitou vedoucí roli, ve které je zaměstnán, musí	220
mít zvláštní smlouvu a odměnu; jeho práce a odměňování nesmí být slučovány s prací	221
duchovního.	222
Chování a projevování partnera duchovního na veřejnosti i v soukromí je předmětem	223
pozorování podobně jako u duchovního. Proto i v případě, že partner není členem obce, měl by	224
mít na paměti souvislosti a důsledky své partnerské role a podle toho volit vhodné kroky.	225
V případě kritiky, hněvu nebo negativní emoce vůči duchovnímu se toto může obrátit i	226
vůči jeho partnerovi, třebaže by tomu tak být nikdy nemělo. Pokud taková situace nastane, je	227
třeba využít všech možností, aby situace byla objasněna a napravena.	228
Pokud je partner duchovního zapojen do života obce, je pravděpodobné, že mu budou	229
známy interní nebo osobní informace. V takovém případě musí vždy dbát na diskretnost a s	230

informacemi zacházet podle jejich charakteru. 231

Část IV. 232

PASTORAČNÍ PRÁCE 233

a. Pastorace 234

Pastorací rozumíme práci duchovních nebo dalších pověřených osob vůči členům NSČU 235
nebo dalším osobám z veřejnosti, která je vedena z pozice úcty k jedinečnosti pastorované 236
osoby bez ohledu na jeho názory, životní styl, postavení atd. Pastorace je služba člověku za 237
účelem zvládnutí běžných obtíží a starostí, neobvyklých nebo krizových situací, utrpení, 238
umírání, ale i radostných nebo jiných emocionálních situací, při hledání lepšího, zdravějšího 239
nebo smysluplnějšího způsobu života, etického a morálního růstu apod. Pastorace je 240
charakteristická tím, že v rozhovorech, jednáních a jiných komunikačních prostředcích je 241
přítomná duchovní perspektiva, která umožňuje člověku zvládnout svou situaci v lidsky 242
důstojné úrovni. 243

b. Duchovenské poradenství 244

Duchovenské poradenství (nebo také pastorační poradenství) je forma pastorační pomoci 245
poskytovaná duchovními. Komunikace mezi duchovním a klientem vychází z osobní situace 246
klienta, z jeho přání, potřeb, osobního stavu a citového rozpoložení. Výchozím a zásadním 247
účelem duchovenského poradenství je ozřejmit v klientovi vědomí, že se svým problémem není 248
osamocen, ale že v duchovním našel záštitu, a skrze tento vztah si připomenul důležitost vnímat 249
svou situaci sub specie aeternitatis. Tohoto účelu lze dosáhnout i tehdy, když klient svůj 250
problém jako takový nevyřešil nebo se ani k jeho vyřešení nepřiblížil. Účel duchovenského 251
poradenství není náprava chyb, morální poučování, ideologické nabádání a opravování víry. 252
Proto by duchovenské poradenství nikdy v tomto směru nemělo být vedeno (s výjimkou toho, 253
že by si to klient výslovně přál). 254

Přestože duchovenské poradenství má psychologický a psychotherapeutický rozměr, 255
nemůže být prezentováno nebo chápáno jako odborná psychoterapie. Pokud duchovní má 256
odborné psychotherapeutické vzdělání, musí obě formy odlišovat a dbát na to, aby bylo zřejmé, 257
kdy je v jaké roli. 258

Duchovenské poradenství nemůže zastoupit dlouhodobou odbornou terapii; proto 259
považuje-li duchovní za potřebné, aby jeho klient vyhledal odbornou péči, doporučí mu to. V 260
takovém případě je však žádoucí, aby duchovní i nadále zůstal v kontaktu s klientem, protože 261
pastorační péče je vhodným doplňkem odborné terapie. 262

c. Slib mlčenlivosti 263

Duchovní je vázán slibem mlčenlivosti. Pokud si to druhá osoba přeje a za takovou ji 264
označí, pak informace, kterou duchovnímu sdělí, musí být vnímána z pohledu “zpovědního 265
tajemství”. Takovou informaci duchovní nesmí vyjevit (a to ani před státními orgány), a nesmí 266
informace, které získal, zohledňovat a využívat ve svém konání. To se týká nejen běžných 267
provinění, přestoupení zákona, ale i těžkých zločinů, které jinak podléhají ohlašovací 268
povinnosti. Vyzná-li osoba v rozhovoru některý těžký zločin, duchovní jej obvykle vhodnou 269
cestou vyzve, aby se v zájmu čistoty svědomí k zločinu doznal příslušným způsobem. 270

Duchovní má povinnost dodržovat slib mlčenlivosti i na území států, které takový slib 271
nebo jinou formu zpovědního tajemství neuznávají. 272

Pokud se duchovní hodnověrným způsobem dozví, že osoba připravuje nebo páchá 273
trestný čin podle § 167 Trestního zákona (viz příloha), je povinnen takový čin překazít a 274
nevztahuje se na něho zpovědní tajemství a povinnost mlčenlivosti. Překazít trestný čin lze i 275
jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. 276

Pokud se duchovní hodnověrným způsobem dozví v souvislosti s výkonem práva	277
obdobného zpovědnímu tajemství, že osoba trestný čin již spáchala, oznamovací povinnost	278
nemá (viz § 168 Trestního zákona) a musí dodržet slib mlčenlivosti.	279

Část V. 280

VZTAHY MEZI DUCHOVNÍMI 281

a. Přednostní právo 282

V případě, že je duchovní osloven a požádán o poskytnutí služby ze strany členů jiné obce (nebo v jiném prostředí), ve které neslouží, zdrží se příslibu pomoci, dokud se neporadí s duchovním, kterému by služba jinak přináležela. V případě, že by pro mimořádné okolnosti nebyla konzultace s duchovním, kterému by služba jinak přináležela možná, oslovený duchovní poskytne pouze nezbytné služby a o situaci bude informovat duchovního, kterému by služba jinak přináležela, při nejbližší možné příležitosti. 283-288

Duchovní předem informuje svého kolegu duchovního o jakémkoli veřejném závazku (jako obřad, konzultace atd.), který by přijal v rámci obce, kde on slouží, a stejně tak ho předem seznámí s jakýmkoli možným veřejným závazkem v jeho oblasti, který by se mohl dotýkat sporných otázek nebo zásad jeho obce. 289-292

Když se na duchovního obrátí člen jiné obce a bude žádat radu v záležitostech týkajících se služby místního duchovního, pečlivě zváží všechny okolnosti jeho prosby. Pokud by tato žádost naznačovala, že mohlo dojít k porušení tohoto řádu, Ústavy NSČU nebo jiných předpisů, duchovní pečlivě zváží vhodné způsoby řešení daného problému v duchu předpisů NSČU. 293-296

b. Sdílení práce 297

Pokud duchovní sdílí službu v obci nebo na jiném působišti s dalšími duchovními, snaží se vždy respektovat rozdělení zodpovědnosti, kompetencí, povinností a komunikačních cest. S kolegy podle možností spolupracuje, radí se s nimi a dbá na to, aby měnící se role a vztahy byly vždy projednány jasně, poctivě a s úctou. 298-301

c. Členství nebo účastenství v obci vedené jiným duchovním 302

Pokud je duchovní členem obce vedené jiným duchovním, podílí se na jejím životě nebo se účastní shromáždění vedeného jiným duchovním, všemi způsoby ctí a upřednostňuje jeho povolání do služby v této obci a vyvaruje se vlivu, který by mu ostatní členové obce mohli mít sklon prisuzovat na základě jeho zkušeností, postavení a významu. 303-306

Duchovní obce, jíž členem je jiný duchovní, je vůči němu velkorysý slovem i celkovým přístupem. 307-308

d. Bývalý duchovní 309

Poté, co duchovní opustí svou duchovenskou funkci a předá své povinnosti svému nástupci, měl by kompletně opustit sféru vlivu. Jestliže duchovní nadále zůstává členem obce, kde předtím sloužil jako duchovní, je vstřícný k přichozímu duchovnímu a snaží se mu být pomoci tak, jak bude potřebovat. Uznává svou novou roli prostého člena a jedná vůči duchovnímu s maximální diskretností. 310-314

Duchovní obce, jejímž členem je její bývalý duchovní, uznává skutečnost, že přítomnost bývalého duchovního ve společenství má svůj význam v přirozené návaznosti vztahů a rolí. 315-316

e. Působení duchovního při odchodu z funkce 317

Přestože situace před odchodem duchovního z funkce může být emocionálně vypjatá, všichni zúčastnění dbají na to, aby ukončení působení duchovního bylo harmonické a pozitivní. Duchovní může sloužit Správnímu sboru jako konzultant v přípravě na činnost obce bez duchovního, může napomáhat tomu, aby členové obce správně chápali proces hledání a 318-321

přijímání nového duchovního.	322
Duchovní však není oprávněn zaujímat žádnou vedoucí nebo rozhodovací roli v plánování programů, činnosti nebo postupů na období po jeho odchodu. Duchovní rovněž nesmí navrhopvat nebo ovlivňovat výběr kandidátů na duchovního obce nebo na duchovního v mezidobí.	323 324 325 326
<i>f. Emeritní duchovní</i>	327
Emeritní duchovní je současně bývalým duchovním (čl. 7,d tohoto řádu). Jeho role je však o to významnější, že nadále v obci působí. Proto musí tím více dbát on i nový duchovní na diskretnost, toleranci a vstřícnost.	328 329 330
<i>g. Konflikty mezi duchovními</i>	331
Duchovní musí dbát na to, aby případné vzájemné nedorozumění, neshody a spory vyjasnili a vyřešili dobrou vůlí, ochotou a vůbec tak, jak je to právem očekáváno od těch, kteří vedou druhé na svobodomyšlné duchovní cestě. Pokud se však navzdory úsilí všech zúčastněných vyskytne takový spor mezi duchovními, který se nepodařilo smírně odstranit, měl by být postoupen k urovnání Sboru duchovních, který může k projednání věci přizvat i další osoby, jejichž odbornost souvisí s věcným obsahem sporu. Stanovisko těchto osob má jen odborně konzultační charakter. Rozhodnutí Sboru duchovních je závazné a může být přezkoumáno podle obecných pravidel platných pro řešení sporů v rámci NSČU.	332 333 334 335 336 337 338 339
Část VI.	
PODPŮRNÉ PODMÍNKY PRO PRÁCI DUCHOVNÍCH	340 341
<i>a. Flexibilita pracovního působiště</i>	342
Vzhledem k charakteru jeho práce, duchovní může vykonávat určité části své práce doma nebo na jiném místě. Ať se to týká administrativy nebo služby, která se odvíjí od setkávání s lidmi, duchovní je oprávněn volit takové místo k službě, které je vhodné, potřebné nebo upřednostňované druhými.	343 344 345 346
<i>b. Kancelář</i>	347
Duchovní by měl mít k dispozici vhodnou kancelář. Pokud to možnosti dovolují, do kanceláře nemá mít přístup žádná další osoba bez vědomí a v nepřítomnosti duchovního. Důvěrné dokumenty mají být uloženy v uzamykatelných prostorech.	348 349 350
<i>c. Sekretariát</i>	351
Pomoc sekretariátu obce je významnou pomocí duchovnímu v jeho práci. Pracovník sekretariátu by měl být přijatý obcí pouze s vědomím a na základě souhlasu duchovního, protože duchovní musí s pracovníkem sekretariátu úzce spolupracovat a efektivita a harmonie jejich spolupráce je důležitá pro dobro obce.	352 353 354 355
<i>d. Duchovenská rada obce</i>	356
Pokud duchovní a obec uznají za potřebné, mohou si zvolit Duchovenskou radu obce (DRO). Hlavním účelem Duchovenské rady obce je poskytovat podporu duchovnímu a sloužit jako zprostředkovatel komunikace mezi obcí a duchovním. Zcela klíčovou kvalitou DRO je důvěra jak členů obce, tak i duchovního; bez této důvěry rada ztrácí hodnověrnost a smysl. DRO dále pomáhá duchovnímu hledat nejvhodnější přístupy v různých situacích, informovat ho o náladách a tendencích v obci, tlumočit potřeby těch, kteří o nich nedovedou nebo nechtějí mluvit s duchovním osobně, tlumočit obci šíři a podstatu práce duchovního a pomáhat jim chápat realisticky jeho profesní a osobní možnosti či limity, pomáhat duchovnímu v jeho	357 358 359 360 361 362 363 364

pokračujícím vzdělávání, plánování volna a dovolené, poskytovat podporu ve všech směrech rozvoje a zabezpečení duchovního.	365 366
Při volbě členů DRO musí být každý kandidát přijatelný a žádoucí pro obě strany. Rada by se měla scházet jednou měsíčně. Kromě prostoru pro diskuzi o všech potřebných a aktuálních tématech by čas měl být věnován tematickému programu, který obsahuje různé oblasti duchovenské práce rozdělené do 12 dílů. Každý měsíc tak duchovní s DRO projde jednu oblast; touto preventivní cestou jsou pravidelně probírány potřebné souvislosti působení duchovního v obci.	367 368 369 370 371 372
<i>e. Úhrada služebních nákladů</i>	373
Duchovní má nárok na úhradu veškerých nákladů, které vynaložil při výkonu duchovenské práce. Fond na tyto náklady by měl být částí rozpočtu obce odděleně od platu a podpůrných příspěvků. Služební náklady mohou být různého druhu, standardně jsou děleny do těchto kategorií:	374 375 376 377
▶ Odborné knihy a časopisy	378
▶ Společenské jednání a konference	379
▶ Vzdělávací programy	380
▶ Cestovní náklady	381
Duchovnímu budou jeho náklady uhrazeny na základě předložení vyúčtování a podle dohodnutých dalších pravidel určených obcí.	382 383
Úhrada dalších výdajů, jako jízdné, telefon, internet a další je určen Hospodářským řádem NSČU a příslušnými směrnicemi.	384 385
<i>f. Sbor duchovních</i>	386
Sbor duchovních slouží (krom činností uvedených v Ústavě NSČU) jako profesní zázemí pro duchovní. Je to kolegiální kruh, jenž poskytuje duchovnímu také podporu, inspiraci a podněty jak po osobní, tak i odborné stránce, slouží také i k zvyšování odbornosti školením a nejrůznějšími jinými formami. Sbor duchovních je i místem, kde duchovní může se svými kolegy jednat v důvěrnosti a poradit se o otázkách nebo potížích, se kterými se setkal během své práce. Proto v průběhu jednání duchovní musí spolu jednat v duchu slibu mlčenlivosti.	387 388 389 390 391 392

PŘÍLOHA

393

Výňatek z Trestního zákoníku § 167 a 168

394

§ 167 Nepřekážení trestného činu

395

(1) Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93), teroristického útoku (§ 95), záškodnictví (§ 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), ohrožení utajované informace podle § 106, účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 2 a 3, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 171a odst. 4, válečné zrady (§ 114), porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi (§ 124a, 124b, 124c), porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem (§ 124d, 124e, 124f), poškozování finančních zájmů Evropských společenství podle § 129a odst. 5, padělání a pozměňování peněz (§ 140), násilného překročení státní hranice podle § 171b odst. 2 a 3, porušování mezinárodních sankcí podle § 171e, neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 3, obecného ohrožení podle § 179, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla podle § 180a, zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188, týrání svěřené osoby (§ 215), vraždy (§ 219), loupeže (§ 234), brání rukojmí (§ 234a), znásilnění (§ 241), pohlavního zneužívání podle § 242, krádeže podle § 247 odst. 4, zpronevěry podle § 248 odst. 4, podvodu podle § 250 odst. 4, pojistného podvodu podle § 250a odst. 5, úvěrového podvodu podle § 250b odst. 5, podílnictví podle § 251 odst. 3 a 4, legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 252a odst. 4 a 5, genocidia (§ 259), používání zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 262), válečné krutosti (§ 263), plenění v prostoru válečných operací (§ 264), neuposlechnutí rozkazu podle § 273 odst. 2 písm. a), zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti podle § 275 odst. 2 písm. a), porušování práv a chráněných zájmů vojáků podle § 279a odst. 3 a § 279b odst. 3, zběhnutí (§ 282) nebo ohrožení morálního stavu jednotky podle § 288 odst. 2, a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li trestný čin překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání však nezabavuje pachatele trestnosti, týká-li se nepřekážení trestného činu vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 93a), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), ohrožení utajované informace podle § 106 nebo genocidia (§ 259).

421
422
423
424
425
426

(3) Překazit trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení veliteli nebo náčelníku.

427
428

§ 168 Neoznámení trestného činu

429

(1) Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný spáchal trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93), teroristického útoku (§ 95), záškodnictví (§ 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105 odst. 2, 3 a 4), ohrožení utajované informace (§ 106 a 107), porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi (§ 124a, 124b, 124c), porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem (§ 124d, 124e, 124f), padělání a pozměňování peněz (§ 140), porušování mezinárodních sankcí (§ 171e), neoprávněného nakládání s osobními údaji (§ 178 odst. 3), účasti na zločinném spolčení (§ 163a odst. 2 a 3), obecného ohrožení podle § 179, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla podle § 180a, zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, týrání svěřené osoby (§ 215), vraždy (§ 219), genocidia (§ 259) nebo používání zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 262), a takový

430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440

restný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho,	441
jde-li o vojáka, veliteli nebo náčelníku, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li	442
tento zákon na některý z těchto restných činů restt mírnější, bude potrestán oním resttem	443
mírnějším.	444
(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není restný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by	445
sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo	446
restního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí restního stíhání však nezbavuje pachatele	447
restnosti, týká-li se neoznámení restného činu vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92),	448
teroru (§ 93), teroristického útoku (§ 95), záškodnictví (96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§	449
105 odst. 2, 3 a 4), ohrožení utajované informace (§ 106 a 107), účasti na zločinném spolčení	450
podle § 163a odst. 2 a 3 nebo genocidia (§ 259).	451
(3) Oznamovací povinnosti nemá advokát nebo advokátní koncipient, který se dozví o	452
spáchání restného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe. Oznamovací	453
povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k	454
výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání restného činu v souvislosti s výkonem	455
zповědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zповědnímu tajemství.	456